

درخواست عیدی، مغفرت و برکت در دعای وداع با ماه رمضان

امام سجاد(ع) در دعای وداع با ماه مبارك رمضان بر مهم‌ترین نکته‌ای که در ماه رمضان وجود دارد، تکیه می‌کنند و آن مغفرت است و در واقع امام سجاد(ع) مغفرت و برکت را به عنوان عیدی عید فطر از خداوند مسئلت می‌کنند.

امام سجاد(ع) در دعای وداع با ماه مبارك رمضان بر مهم‌ترین نکته‌ای که در ماه رمضان وجود دارد، تکیه می‌کنند و آن مغفرت است و در واقع امام سجاد(ع) مغفرت و برکت را به عنوان عیدی عید فطر از خداوند مسئلت می‌کنند.

حجت‌الاسلام والمسلمین علی خیاط، عضو هیئت علمی دانشگاه علوم اسلامی رضوی در گفت‌وگو با خبرگزاری بین‌المللی قرآن (ایکنا) به شرح دعای وداع ماه رمضان امام سجاد(ع) پرداخت و در این باره گفت: یکی از دعا‌های با عظمت و بسیار بلند امام سجاد(ع)، دعای 45 صحیفه سجادیه است که در این دعا امام(ع) با ماه مبارك رمضان وداع می‌کنند. این دعا مثل تمامی دعا‌های امام سجاد(ع) با مناجات شروع می‌شود و حضرت در این دعا از تفضل بر بندگان سخن می‌گویند، از عیب‌پوشی بندگان صحبت می‌کنند، بردباری خدا با بندگان را یادآور می‌شوند و از سودمند بودن معامله با خدا دم می‌زنند.

وی افزود: امام(ع) ماه رمضان را واجب برگزیده خدا می‌داند و از فضیلت ماه رمضان نسبت به سایر ماه‌ها سخن می‌گوید و آن‌گاه می‌فرماید که اتمام ماه رمضان ما را غمگین می‌کند و حضرت با عباراتی عجیب و با یادکرد چهل ویژگی عجیب با ماه رمضان وداعی جانکاه می‌کند و با آن خداحافظی می‌کند.

خیاط گفت: اساساً انسان وقتی با کسی وداع می‌کند که با او مانوس بوده است، اما کسی که اصلاً نمی‌داند که ماه رمضان کی شروع شد و کی تمام، البته چنین احساسی ندارد، اما امام(ع) چنین احساس خاصی را دارند و لذا با آن وداع می‌کنند. نکته دوم اینکه خوش‌آمد گویی و بدرقه برای انسان زنده است. آنان که دید الهی و بصیرت فوق‌العاده دارند، با این قطعه زمانی که رمضان نامیده می‌شود، تعامل یک موجود زنده را داشتند.

شهادت ماه رمضان در پیشگاه الهی

وی افزود: امام سجاد(ع) همین‌گونه با ماه رمضان برخورد می‌کنند و لذا در همین دعا یک بخشی دارد که این ماه علیه ما شهادت ندهد که ما در این ما غافل بودیم. نگوید شما شب‌های این ماه را با این برکت و عظمت را کوتاهی کردید. امام(ع) چنین تعاملی با این ماه دارد. نکته سوم این‌که استقبال و بدرقه معمولاً برای افراد بزرگ محترم و عزیز برگزار می‌شود و این استقبال و بدرقه بستگی به درجه محبوبیت و تاثیرگذاری و ارزشی که افراد دارند، متفاوت است. استقبال از آن فرد هرچه پرشورتر برگزار شود، تودیع با او باسوز و گداز بیشتری صورت می‌گیرد.

عضو هیئت علمی دانشگاه علوم اسلامی رضوی گفت: از نوع ادعیه ائمه(ع) برمی‌آید که آنان با آن بصیرت نافذی که داشتند و درک و معرفتی که نسبت به ارزش این قطعه زمان و این ماه عزیز و بابرکت داشتند، از او با آغوش باز استقبال می‌کردند و با سوز و گداز هم از آن خداحافظی می‌کردند. دعای امام سجاد(ع) در بدرقه ماه رمضان مصداق بارز نحوه تعامل بندگان صالح خدا با ماه رمضان است.

مؤلف کتاب «؛جلوه‌های قرآن در نیایش‌های معصومان؛ گفت: نوع صفاتی که برای ماه رمضان می‌شمارند، نشانگر ارزش و اهمیت و میزان تاثیرگذاری این ماه بزرگ بر سرنوشت انسان و رشد و تعالی و معرفت انسان است. توجه به دو نکته به ما نشان می‌دهد که چرا امام(ع) آن‌قدر با سوز و گداز با این ماه خداحافظی می‌کنند.

دنیا‌سوزی و آخرت‌براندازی گناه

خیاط گفت: یکی از اموری که قرآن کریم بر آن تاکید فراوان دارد، بحث تقوا است. نکته دومی که بر روی آن تکیه شده است، بحث دنیا‌سوزی و آخرت‌براندازی گناه است. گناه عامل همه بدبختی‌های انسان است و انسان را به ورطه هلاکت می‌اندازد. در قرآن کریم آمده است: «؛ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ يَمَّا كَسَبَتْ أَيُّدِي النَّاسِ...؛ به سبب آنچه دست‌های مردم فراهم آورده، فساد در خشکی و دریا نمودار شده است؛(روم/41).

وی در ادامه گفت: حتی اگر مباحث معنوی را کنار بگذاریم، همین مسائل دنیایی که انسان با او دست و پنجه نرم می‌کند و دچار آن‌ها می‌شود، حاصل اعمال خود او است. خداوند می‌فرماید اگر انسان‌ها معصیت نکنند و تقوا پیشه کنند، برکات از زمین و آسمان بر آن‌ها نازل می‌شود: 171#& وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ...؛ و اگر مردم شهرها ایمان آورده و به تقوا گراییده بودند، قطعاً برکاتی از آسمان و زمین برایشان می‌گشودیم»(اعراف/96).

رهاورد مهم ماه رمضان همین دونکته است؛ یکی تقوا و دیگری شسته شدن گناهان که باعث انواع مشکلات در زندگی انسان می‌شود؛ یعنی باید گناهان شسته شود تا انسان بعد از آن احساس نزدیکی با خدا داشته باشد. امام در دعای وداع بر مهم‌ترین نکته‌ای که در ماه رمضان وجود دارد تکیه می‌کنند و آن مغفرت است و در واقع امام مغفرت و برکت را به عنوان عیدی عید فطر از خداوند مسئلت می‌کنند.